WASHINGTON D C

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефони: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 33. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 4-го ЛЮТОГО 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 33. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 4, 1953. VOL. LXI

АЙЗЕНГАВЕР КАСУЄ НЕВТРАЛЬНІСТЬ ФОРМОЗИ; ВІДКИДАЄ „ТАЄМНІ" ДОГОВОРИ

ПЕРШИЙ ВИСТУП ПРЕЗИДЕНТА АЙЗЕНГАВЕРА ПЕРЕД КОНГРЕСОМ

У промові про стан країни президент обговорює майбутні напрямні закордонної і внутрішньої політики

Вашингтон. — Перша промова „про стан країни" президента Двайта Д. Айзенгавера, виголошена в понеділок 2-го лютого в год. 12.30 пополудні позначилася двома важливими пунктами в проголошенні закордонної політики, яких республіканська адміністрація буде придержуватися. Перший пункт, — це скасування невтральности острова Формози, яку проголосив був президент Труман на початку Корейської війни. У промові Айзенгавера ця справа вияснена такими словами. „У червні 1950 р., після агресивної атаки на республіку Корею, Сьома Фльота Злучених Держав дістала вказівки, щоб з одного боку недопустити до нападу на Формозу, а з другого забезпечити, щоб Формоза не була вжита як база для операцій проти китайського комуністичного суходолу. Це значило в практиці, що американська фльота мала служити як оборонне рам'я комуністичного Китаю. Не зважаючи на положення в 1950 р., від дня проголошення цього наказу, китайські комуністи виправилися на Корею, щоб там напасти на війська Об'єднаних Націй. — Вони послідовно відкидали пропозиції командування О. Н. для перемир'я. Недавно вони об'єдналися з Совєтською Росією для відкинення пропозиції перемир'я індійського уряду під запорукою ОН. Цю пропозицію прийняли Злучені Держави і 53 інші країни. Послідовно тепер уже нема логічної причини для американської фльоти перебирати відповідальність в імені китайських комуністів, дозволяючи таким чином тим комуністам з більшою безкарністю вбивати наших вояків і вояків тих друзів ОН., що боряться тепер в Кореї. З цих причин я видаю доручення, щоб не вживати Сьомої Фльоти дальше для охорони комуністичного Китаю. Цей наказ не містить у собі агресивних намірів по нашому боці. Одначе ми рішуче не маємо обов'язку охороняти країну, що бореться проти нас у Кореї."

Інший важливий пункт у програмі закордоної політики, який вказує, що Америка відпекується таємних умов з Совєтами, що були підписані в Тегерані і в Ялті, — звучить у промові Айзенгавера так: „Наша політика, — присвячена засаді забезпечити вільний світ, буде змагати до вжиття всіх мирних метод і засобів, за винятком поламання довір'я до наших приятелів. Ми ніколи не погодимося на поневолення якогонебудь народу, щоб окупити для себе самих уявлені користі. Я звернуся до Конґресу, щоб він в майбутньому об'єднався в змаганні і прийняв резолюцію, яка свідчила б ясно, що наш уряд не признає жадної обіцянки, — зробленої в минулому в таємному порозумінні з чужими урядами, яка дозволяє на того роду поневолення."

Програма закордонної політики президента Айзенгавера охоплює загалом шість засадничих пунктів. Їх проголосив президент негайно після вияснення таких чотирьох цілей своєї адміністрації:

Вживати американських впливів у світових справах так відважно і ясно, щоб можна було відстрашити агресора і можливо запевнити мир; зорганізувати таку чесну роботящу адміністрацію, щоб вона запевнила Америці пошану закордоном; заохочувати використовування наших економічних засад на такий лад, щоб вони закріпили всюди свободу; мати на увазі добробут всіх громадян і давати рівну нагоду для всіх так, щоб наша країна могла діяти об'єднаною силою при кожнім завданні, до якого буде покликана.

Крім пунктів закордонної політики президент присвятив дальші частини одногодинної промови справам економічного добробуту, вияснив потребу зміни торговельних договорів, з'ясував потребу відкладення зниження податків, зміну робітничого закону, зміну іміґраційного закону, потребу зрівноваження бюджету, скасування контролі цін і робітничих платень, заповів пред'явлення пляну для підтримки фармерів, використання природніх ресурсів для спільного добра всіх інтересованих, реформу поштової системи, поправи законів для зрівнання громадянських прав, опіку над здоров'ям і розширення суспільного забезпечення, підтримку для шкіл там, де вона потрібна і змагання до забезпечення свобідної економічної конкуренції.

● Син президента Айзенгавера повернувся до Кореї. Він служить там, як офіцер розвідки, а прибув на інавґурацію до Вашинґтону з доручення Трумана.

● 285 жінок служать тепер в 44 стейтових леґіслятурах у ЗДА. У поточному році їх на 49 більше ніж попереднього.

ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАВЕР ВИГОЛОШУЄ СВОЮ ПРОМОВУ

Головні справи, згадані в промові президента

У першій своїй промові про стан країни, президент Двайт Д .Айзенгавер обговорив такі основні справи:

ЗАКОРДОННІ СПРАВИ

Відношення до націоналістичного Китаю: Сьома фльота Злучених Держав не буде притримуватися дальше вказівок президента, щоб використувати свою силу для перешкодження таких атак, які плянував націоналістичний Китай робити з Формози проти комуністами опанованого китайського суходолу.

Корейська війна: Збільшення допомоги Злучених Держав для озброєння й вишколу додаткових південнокорейських дивізій.

Об'єднання европейських держав: Допомога на підставі пакту про Взаємну Безпеку, як в матеріялах так і в долярах, має бути відповідна до головних політичних, економічних і військових досягнень в західній Европі, щоб довершити ближчого об'єднання.

Таємні договори: Конґрес дістане доручення заявити резолюцісю, що Злучені Держави не признають жадних „зобов'язань, поміщених в минулому таємних порозуміннях з чужими урядами". які дозволяли б на поневолення якогонебудь народу, щоб окупити для себе уявні користі.

Двопартійна закордонна політика: Адміністрація розгорне ясну, послідовну і довірливу ґльобальну закордонну політику через щиру, постійну співпрацю з Конґресом в дусі правдивої обопартійности.

Взаємна торгівля: Конґрес дістає рекомендацію „через відповідні закони" продовжити Акт про Взаємні Торговельні Умови.

Мито: Приписи, що становлять перешкоди в корисній торгівлі повинні бути перевірені.

Заграничні постачання: ЗДА повинні купувати закордоном вироби, потрібні для взаємної оборони, які не справлять конкуренції нашій власній мирній продукції.

Збройні сили: Найбільша воєнна сила не завжди буває найкращою в модерних часах. Нам треба погодитися на „одну краєву військову політику, на відповідну координацію наших збройних сил, доцільну консолідацію збройних услуг і ефективну консолідацію деяких логістичних дій", з виключенням розтратности і повторювання.

ВНУТРІШНІ СПРАВИ

Збалансований бюджет: „Перше завдання бизнесу це виключення дефіциту".

Податки: Зниження податків може бути виправдане „тільки тоді, коли ми покажемо, що нам вдалося контролювати бюджет" і застановити інфляцію.

Обмеження довгу: Може показатися потреба збільшити теперішні основні рямці довгу з 275 більйонів з уваги на „розгін минулих програм", хіба, що бюджетові дефіцити будуть припинені.

Державні бонди: Час на заплату великої частини довгу приходить уже незабаром. Тому департамент скарбу складе програму продовжити довг на довший час і поступово передасть великі суми довгу в руки осіб, що переберуть їх як довготривалу інвестицію.

Контроля цін і платень: Закон, який дозволяє на такі контролі, вигасає 30 червня і президент не думає його відновлювати.

Контроля матеріялів і виробів: Вона повинна покінчитися з днем 30 червня за вимком уповажнення признати першенство на такі матеріяли, яких недостає для оборонної продукції.

Контроля комірного: Конґрес повинен продовжити поза 30 червня теперішнє уповажнення для федеральної контролі чиншів тільки в таких околицях, де існує недостача мешкань.

Програма льояльности федеральних працівників: Адміністрація плянує нову й виконну програму безпеки.

Реорганізація урядових бюр: Конґрес дістав прохання продовжити теперіщний закон про реорганізацію уряду на вісімнадцять місяців або на два роки поза день 1 квітня, коли то він мав би вигасати.

Розвиток природніх ресурсів: Адміністрація переведе „здорово передуманий вже започаткований проєкт" і буде плянувати дальші в майбутності.

Признання права стейту для Гаваїв: Адміністрація пропонує приступити негайно до складення закону для включення Гаваїв як сорокдев'ятий стейт.

Ціни на фармерські продукти: Адміністрація виконає точно теперішній закон, який дає спроможність підтримати ціни основних фармерських продуктів до дев'ятдесяти відсотків вартости.

Робітничі справи: Закон Тефта-Гартлі повинен бути поправлений, щоб створити „закон, який заслуговує на пошану і підтримку як робітників так і керівників у промислі".

Громадські права: Нема пляну діяння федерального за вимком, що президент думає використати силу свого уряду, щоб покінчити відокремлення рас в Дистрикті Колумбія, включаючи і федеральних урядовців, а теж і в збройних силах.

Іміґрація: Акт МекКаррана-Волтера містить несправедливі постанови і вирізнювання деяких чужинців і тому його треба поправити.

Суспільне забезпечення: Постанови закону про забезпечення старечої пенсії повинні бути негайно розширені, щоб включити мільйони таких громадян, які туди ще не належать.

Ветерани: Належна опіка для цивільних осіб, що тепер носять уніформи і для ветеранів це „частина нашої вже прийнятої урядової відповідальности".

БРИТАНІЯ ЗАТРИВОЖЕНА РІШЕННЯМ АЙЗЕНГАВЕРА ЩОДО ФОРМОЗИ

Вашингтон. — Вже того самого дня, як президент Айзенгавер в своїй промові про стан Унії проголосив офіціяльно повідомлене вже раніше в пресі рішення дати китайським націоналістам на Формозі вільку руку щодо евентуального наїзду на опанований комуністами китайський континент, це викликало помітнезанепокоєння в Британії. Доказом цього є репрезентація британського секретаря закордонних справ Ідена у Вашинґтоні та заповіджений його виступ в цій справі в британському парляменті сьогодні. Міністер Іден звернув увагу дипломатичним представникам у Вашинґтоні, що британський уряд вважає, що рішення президента Айзенгавера щодо Формози створить нові політичні комплікації в Азії і в Европі. Він вважає, що це рішення скріпить китайську громадянську війну та збільшить загрозу нової світової війни, що ще більше утруднить будь-яке загальне порозуміння на Далекому Сході. Ці думки міністер Іден передав державному департаментові за посередництвом британської амбасади у Вашинґтоні. Тимчасом голова шефів об'єднаних штабів ген. Омар Бредлі висловив переконання, що нова політика президента Айзенгавера щодо Формози в жадному разі не збільшує загрози нової світової війни. Президент Айзенгавер виразнно дав до пізнання, що З'єдинені Держави самі не мають в пляну будьякої агресивної акції, але натомість Америка не може охороняти комуністів на китайському континенті та в той спосіб давати їм більші можливості вбивати американських вояків в Кореї. Всі інші нові напрямні американської політики, заповіджені в промові президента Айзенгавера перед Конґресом, викликали помітне вдоволення і апробату в британських урядових колах.

Подібне становище зайняла до виступу президента Айзенгавера теж Франція, висловлюючи в неофіціяльних ще коментарах деякі застереження щодо постанови відносно Формози й Китаю, але з вдоволенням апробуючи всі інші напрямні.

З новими надіями і деякими побоюваннями прийнято виступ президента Айзенгавера теж в Японії. Хоч японський уряд і нарід не має нічого проти того, щоб китайський нарід сам розправився з комунізмом, проте в Японії існують деякі побоювання, що відкликання дотеперішнього поліційного завдання американської Сьомої Фльти на водах між Формозою і китайським континентом збільшує теж комуно-китайську загрозу для самої Японії.

КОНҐРЕС З ОДУШЕВЛЕННЯМ ПРИЙНЯВ ВИСТУП АЙЗЕНГАВЕРА

ТІЛЬКИ РІШЕННЯ ЩОДО ФОРМОЗИ ВИКЛИКАЛО ДЕЯКІ СУПЕРЕЧНОСТІ

Вашингтон. — Виступ президента Айзенгавера з його першою промовою про стан Унії прийнято зі справжнім одушевленням в Конґресі, так з боку республіканців, як і демократів. Єдиний пункт в промові президента, що викликав деякі суперечності між членами Конґресу, це рішення в справі Сьомої Фльоти та Формози. Конґресова більшість без сумніву апробує це рішення, але в деяких колах зокрема демократичних, підноситься деякі сумніви щодо можливих наслідків такого рішення. Деякі сенатори і конґресмени мають сумніви, чи рішення президента Айзенгавера щодо Формози матиме позитивний вплив на вирішення війни в Кореї. З другого боку вони хотіли б знати, чи на випадок національно-китайського наїзду на китайський континент Америка була б готова цей наїзд активно піддержати своїми літаками, кораблями і евентуально вояками. Деякі демократичні представники, конґресмен — Джан В. МекКормик з Массачусетс, вважають, що президент Айзенгавер, хоч формально закликав до обопартійної політики в закордонних справах, то таким своїм рішенням, як в справі Формози, він цю обопартійність „руйнує". Натомість з нескриваним вдоволенням прийняли демократичні представники разом з республіканцями рішення президента Айзенгавера скасувати в найближчому часі всі зобов'язання таємних договорів в минулому, при чому мається на думці договори в Ялті, Теґерані і Потсдамі. Таку саму ентузіястичну апробату дістали заповіджені президентом нові політичні напрямні в поодиноких справах внутрішньої політики.

Рішення Айзенгавера дає нові надії китайцям

Об'єднані Нації. — Д-р Т. Ф. Тсіянґ, національно-китайський представник в Об'єднаних Націях, заявив вчора, що рішення президента Айзенгавера щодо „деневтралізації" Формози та признання вільної руки національно-китайським військам для евентуальног наїзду на опанований комуністами китайський континент дало „нові надії та заохоту не тільки народові на Формозі і 12,000,000 китайців закордоном, але й багатьом китайцям на китайському континенті". Д-р Тсіянґ вважає, що „Америка устами свого президента проголосила право боротися за волю теж для тих народів, які є поза Атлантійським Пактом". Раніше цей китайський представник дав до зрозуміння, що ще пройде деякий час, заки війська ген. Чанґ Кай-ші будуть готові до десанту на китайський континент, натомість південно-корейський спостерігач при Об'єднаних Націях висловив вчора надію, що національно-китайським військам пощастить відкрити „другий фронт" на китайському континенті вже в „найближчій будучності".

ТИСЯЧІ ЖЕРТВ ВЕЛИКОЇ ПОВОДІ В ЕВРОПІ

Лодон. — Жертвою найбільшої в новітній історії поводі на берегах Північного моря в Англії, Бельгії, Голандії і частинно Франції впали тисячі осіб і мільйонові суми майна. Згідно з повідомленням та підрахунками Асошіейтед Пресс, кількість смертних жертв поводі в Англії, Бельгії і Голандії виносить щонайменше 1,400 осіб, хоч тисячі людей пропало і багато з них теж втратило життя. Повідь, яку нагнала з Північного моря сильна струя та буря, поперервала тами і гаті, залила великі прибережні простори та дослівно сполокала з лиця землі деякі оселі. Майже зникло разом з водою село Ставеніссе в Голандії і там досі вже нараховано 200 осіб втоплених. На острові Канві на Темізі вже нараховано 100 осіб втоплених і 500 пропавших, з яких теж велика частина могла згинути в хвилях розбурханої водної стихії. Повідь трапилася в ночі з суботи на неділю й хоч води почали знову відпливати до моря, вони забирають із собою величезні жертви. На всіх навіщених повіддю теренах ведеться інтенсивна рятункова акція, в якій беруть участь поліція, військо, авіяція, фльота та численні добровільні організації. Стаціоновані в Европі американські збройні сили беруть найактивнішу участь в рятунковій акції, а місцеві американські представництва негайно запропонували навіщеним повіддю країнам багатобічну американську допомогу, включно з фондами. — Нещастя і втрати збільшуються тим, що після поводі великі тисячі населення в тих країнах залишились без даху над головою та без будьяких засобів до життя. Міжнародний Червоний Хрест — вже теж почав збіркову акцію, щоб допомогти жертвам поводі. Рівночасно інженери в Британії і Голандії почали героїчні зусилля, щоб відновити зруйновані повіддю гаті і не допустити до нового нещастя. Рятункова акція продовжується, відкриваючи нові жертви і втрати.

Корейці відбили комуністичну атаку

Сеул, Корея. — Південно-корейські війська відбили вчора з великими втратами для ворога атаку сильного відділу комуністичних військ, попереджену барабанним вогнем артилерії. В атаці взяло участь 650 ворожих вояків. На інших ділянках фронту приходило тільки до патрульної акції та перестрілки без більшого значення. Натомість широку активність розгортали над ворожою територією аліянтська авіяція, бомбардуючи комунікаційні получення ворожих військ та інші воєнні об'єкти. Під час цієї акції прийшло до короткої зустрічі і повітряного бою між аліянтськими і ворожими боєвими турбо-літаками, під час якого два ворожі літаки совєтського типу МІГ були збиті, один був правдоподібно збитий а два пошкоджені.

„Правда України" твердить, що американці хотіли вбити комуністичних провідників

Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Гаррісон Е. Сейлсбері повідомляє про те, що київський часопис „Правда України" обвинувачує ЗДА в тому, що вони організували змову на життя таких комуністичних провідників, як Жак Дюкло, Моріс Торес, Пальміро Толіятті та китайського, і японського комуністичних ватажків. Всі ці проби виконували „фашистські кримінальні типи за намовою американських підприємців". Між іншим, „Правда України" твердить, що американський лтак хотів збити літак, в якому Торес летів до Москви на лікування. Часопис пише, що ЗДА явно організують підривні руїнницькі елементи, які своїми діями виявляють „звірячі обличчя американського імперіялізму, його зоологічну ненависть до демократії та ґенґстерський підхід до закордонної політики". Чеський процес і арештовання лікарів у Москві показують, що „сіонізм або жидівський буржуазний націоналізм" запродав себе американцям. А. Снечкус, секретар литовської комуністичної партії подав до відома, що викрито групу „масонів", яка проявляла ворожу діяльність до комуністів.

Дальша совєтизація Чехословаччини

Відень. — Чеські комуністи зробили новий крок до повного уподібнення з Совєтами. Вони зорганізували президію, яка буде контролювати раду міністрів. До тої, на совєтський лад зорганізованої президії, входить прем'єр Запотоцкі, його заступники, та міністри: безпеки — Карл Баціле к, оборони — А. Чепічка, інформації — В. Копецкі, шкільництва — Зд. Нєєдлі, та заступники генерального партійного секретаря — Новотня і Угер. Зорганізували також два нові міністерства: сільського господарства і будівельних матеріялів. В зв'язку з цією організацією настали деякі зміни на міністерських постах. Міністром освіти іменували Ернеста Сікору (дотепер Нєєдлі), а міністром університетів іменували Ладіслава Сталя (Це новостворене міністерство).

Величавий симфонічний концерт в честь Лисенка в Дітройті

Дітройт. Старанням місцевого Літературно-Мистецького Клюбу та при співучасти місцевих організацій і товариств тут відбувся минулої неділі з великим успіхом симфонічний концерт, присвячений пам'яті великого українського композитора Миколи Лисенка. Концерт відбувся у виповненій вщерть залі Мюзік Гол в неділю 1-го лютого о год. 3-тій після полудня і в ньому взяла участь повна дітройська симфонічна оркестра, якою дириґував Богдан Пюрко. Виступав теж піяніст-соліст Борис Максимович. В програмі були твори: Лисенка — Увертюра з опери „Тарас Бульба", Печеніґи-Углицького — музична поема „Україна", Косенка — „Фортепіяновий Концерт"; Витвицького — „Пісня і танець", Ревуцького — „Друга симфонія" та Лятошинського — український танок з опери „Золотий обруч". Цей концерт був одною з найбільших українських музичних імпрез в цьому місті.

2,600 втікачів одного дня в Берліні

Берлін. — Хвиля втікачів залила Західний Берлін Одного дня вареєструвати 2,600 німецьких втікачів, але їх було далеко більше, і решта жде ще на реєстрацію. Поліція контролює, чи між втікачами немає злочинців, лікарі роблять рентґенову провірку легенів, а після того американські і англійські літаки відвозять їх до Західної Німеччини. Між втікачами видно було також однострої східної німецької поліції, а також молодь, купців, та фармерів.

КОМУНІСТИ НЕ ХОЧУТЬ ЇХАТИ ДО СССР

Ню Йорк. — Федеральний суддя Едвард Дімок запропонував тринадцятьом комуністам, засудженим за намагання доконати насильний державний переворот, від'їхати до СССР, замість відбувати кару в'язниці. У відповідь, на це, так оборона, як і самі засуджені висловили обурення таким предложенням, називаючи його „нетолерантним" й „несмачним". Одна з них, Елизабета Флин, заявила, що вони належать до цієї країни і що вони почувались би „зрадниками американського народу, якщо б повернулись до нього спиною, щоб уникнути в'язниці". Інші обвинувачені також поділили становище Е. Флин і відмовились скористати з можливости поїхати до СССР. Так, Петтіс Перрі, заявив, що він народжений в Америці й хоче тут залишитись. Також народжений в Росії Александер Біттелман відповів, що він „адоптував" Америку й має бажання перебути тут усе своє життя. Оборона комуністів зложила судді протест проти такого предложення, заявивши, що вигнання ніколи не було згідне з американськими законами, та що СССР не приймає в свої кордони нікого з депортованих осіб. Тринадцять визначних комуністів, яким була доведена підривна діяльність під час довготривалого процесу, були врешті 21. січня признані винними лавою, в якій засідали шість чоловіків і шість жінок. Суддя висловився, що він не наложить на засуджених найвищої передбачальної кари п'яти років ув'язнення та 10,000 долярів грішми, хоч з боку обвинувачення і висувалась така пропозиція.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSFY CITY 3, N. J.

ПОЛІТИЧНА БОМБА

Мабуть доведеться ще довго ждати, заки китайський націоналістичний генераліссімус Чянґ Кай-ші зможе залишити Формозу і стати сильною ногою на материку, який він покинув 9 грудня 1949 року, позбавлений дальшої допомоги з боку ЗДА. Але вістка про те, що рішенням през. Айзенгавера він не матиме довше зв'язаних рук в такій акції, облетіла в одну мить ввесь світ і дала притоку до найрізнороднїших коментарів та спекуляцій, головно політично-воєнних. Деякі посунулись аж так далеко ,що вже заповіли неминучість третьої світової війни.

Нова адміністрація виявила себе справді „динамічною", як президент Айзенгавер рішився змодифікувати приказ свого попередника, даний Сьомій Фльоті ЗДА, яка мала здержувати згідно з наказом напад червоних на Формозу, але теж зобов'язала націоналістичний китайський уряд не нападати з цього острова на материк. Президент Труман думав своїм зарядженням перехилити на свій бік червоний Китай в тому розумінні, щоб він не ангажувався у війну в Кореї. Іншими словами демократична адміністрація хотіла за всяку ціну зльокалізувати корейську „поліційну акцію"' і не допустити до нової світової війни. З цього нічого не вийшло, як і з пізніших розрахунків на „китайського Тіта".

Ради правди треба ствердити, що цю помилку демократична адміністрація старалася направити в такий спосіб, що почала допомагати збройним силам Чянґ Кай-ші грошево чи іншими засобами. Проте, не зважаючи на ту допомогу і військове скріплення Чянґ Кай-ші, його сили покищо за слабі, щоб він міг зважитись на якусь більшу воєнну операцію. Це було б можливе тільки при допомозі американської фльоти і американського літунства. Це признають самі китайські націоналіти. Та на таке тепер не заноситься.

Отже націоналістичний уряд на Формозі буде міг тільки висилати на материк малі частини-загони, які будуть там вести різного роду підпільну акцію. Але й це може стати вже для червоного китайського режиму дуже небезпечною акцією, бо населення мало вже нагоду пізнати червоне пекло. З Формози буде можна висилати також бомбардувальники, які можуть накоїти багато лиха нищенням залізничих вузлів ,мостів та військових баз ,зокрема в Манджурії, що знов може відбитись на постачанню комуністичним військам в Кореї. Це знов може зменшити натиск червоних на Корею та Індо-Китай.

Генерал Доґлес МекАртур назвав це рішення президента Айзенгавера „направою одної з найдивніших аномалій, відомих з військової історії". Рішення президента Трумана він вважає помилковим і причиною його звільнення, бо він з тим рішенням не погоджувався. Президент Труман, твердить Мек-Артур, хотів своїм приказом Сьомій Фльоті не допустити до поширення війни, але сталося якраз навпаки. Червоний Китай таки пішов воювати в Корею. Ген. МекАртур мав розмову з президентом Айзенгавером на цю тему і не без того, що також і ця розмова вплинула на рішення президента, яке вважається тільки започаткуванням ширшої акції на Далекому Сході, якщо не прийде в Кореї до замирення.

Немає найменшого сумніву, що ця акція през. Айзенгавера матиме поперття більшости в Конґресі. Зате інакше мається справа на міжнароднім полі. Об'єднані Нації покищо не мають тут слова, бо приказ президента Трумана Сьомій Армії був внутрішньою американською проблемою. Такою самою залишається наразі й зміна цього приказу. З чужих держав мабуть найбільше буде врадувана Франція, бо може тепер надіятись меншого червоного натиску на Індо-Китай. Зате Велика Британія таки дуже заклопотана, боючись втратити Гонґ Конґ, який формально є під її контролею ,але може тепер буде кожної хвилини зайнятий червоним Китаєм. До того Британія вдержує дипломатичні зв'язки з комуністичним китайським режимом.

Ще зарано витягати з цеї події далекосяглі заключення, але теж годі не признати їй першорядної ваги.

СЛОВА І ФАКТИ

„На пам'ять трьох соток поляглих під Крутами героїв ми клянемось, що не вважатимемо нашої місії за закінчену і не припинемо боротьби, як довго над золотоверхим Києвом знову не замає синьо-жовтий прапор із золотим Тризубом!"' — говорив один з промовців на Святочній Академії в роковини Крут, що відбулася в Ню Йорку минулої неділі. На цій же Академії впало багато інших подібних приречень та патріотичних слів, але їх не було кому слухати, бо хоч Академію влаштовувало аж п'ять організацій молоді, які практично об'єднують всю молодь, від тут народженої починаючи, а на новоприбулій з підсовєтської України кінчаючи, то на залі було двісті кілька осіб, і то переважно із старшого громадянства.

Так надійно звучать слова і так безнадійно виглядають факти. П'ять організацій молоді, які в самому Ню Йорку нараховують тисячі членів, спромоглися на скромненьку програму в великій залі, яка світила пусткою. Але підіть на будь-яку „забаву з танцями" і ви не зможете пропхатись ані на залю, ані до буфету з „барою", стільки там нашої молоді. Звичайно, не можна мати нічого проти того, щоб молодь бавилась. Навпаки, на те вона й молодь, але, якщо між нею є заледве десятки, що вважають своїм обов'язком відзначити 35-ту річницю Крут бодай своєю приявністю ,то цим вона виставляє собі сумне свідоцтво і цей факт говорить голосніше ,ніж всі ці палкі слова, що були виголошені до порожних крісел на Академії. Українська нація 35 років тому спромоглася бодай на триста юнаків, що потрапили вмерти за її честь, а стотисячна українська громада в Ню Йорку сьогодні не спромоглася навіть на стільки ж осіб ,які своєю приявністю вшанували б цей крутянський героїзм, що його один з промовців оправдано назвав найбільшим в історії людства.

Крутянська Академія в Ню Йорку минулої неділі це далеко не одинокий приклад крилатих слів і сумних фактів. Щоб далеко не шукати, згадати б тільки про маніфестацію в роковини проголошення самостійности і соборности Української Народної Республіки, що відбулася в тій самій метрополії попередньої неділі. Не говоримо вже про всі ці справжні „історії", які попередили підготовку тої маніфестації, не говоримо вже про її програму та розголос в американській пресі, але звернемо увагу на такий факт: Маніфестація була відповідно розголошена і в ній взяло участь коло 4,000 осіб, як це подала місцева американська преса. Тимчасом довідуємось, що загальна сума зложених з нагоди цієї Маніфестації фондів не виносила навіть 2,000 долярів та що в загальному доведеться не знати звідки і з яких фондів доложити бодай 600 до 800 долярів, щоб покрити зв'язані з маніфестацією видатки.

Досі одною з головних цілей того роду імпрез було те, щоб при цій нагоді зібрати відповідні фонди на політичну акцію ,а тепер заводиться таке, що треба до цих імпрез ще грубо доплачувати.

Таких і подібних фактів можна б навести багато більше, включно вже із справжньою і чи не найсумнішою справою придбання Народного Дому в цій метрополії. Але вже й цього вистачає, щоб вказати на той загрозливий розвиток, яким починає йти наше громадське життя, бодай в Ню Йорку, хоч прикладів на це не бракує й з інших громад. Звичайно, можна б навести теж і приклади світлих моментів в тому житті, можна б вказати й на низку успішних імпрез під кожним оглядом, але це не виправдує ані не зменшує цих неґативних проявів, які повторюються та починають творити новий низький стандарт нашого громадського життя. Це не є виною поодиноких організацій чи поодиноких осіб. Це наше загально-громадське недомагання, за яке ми всі в однаковій мірі відповідальні та над яким нам усім треба добре застановитись і обміркувати відповідні протизаходи, якщо ми хочемо, щоб наше громадське життя продовжувалося та щоб воно відіграло таку ролю, яку може і повинно відіграти в українській справі й в змаганні Америки та вільного світу.

Роман Савицький

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА В АМЕРИЦІ

(Закінчення)

Черговою справою, порушеною проф. Придаткевичом, це українська музична творчість. Цю тему, так, як її насвітлив прелеґент, треба ділити на дві основні проблеми. Перше: — творення такої української музики, яка, з задержанням характеристичного українського духа і стилю, мала б рівночасно всі ціхи високоякісної під оглядом форми, модерної музики. Друге: — це можливості творення такої музики саме на американському терені. Відносно першого треба признати проф. Придаткевичові, що це є основне питання української музичної творчости, але питання ,яке вже успішно розв'язували і розв'язують такі наші чільні композитори, як Лисенко, Леонтович, Стеценко, Барвінський, М. Колесса, Н. Нижанківський, Ревуцький, Лятошинський і інші. Отже під тим оглядом не почули ми від проф. Придаткевича нічого нового, а в кожному разі нічого, що мусіло б бути в якому-небудь тіснішому зв'язку з американським музичним світоглядом. І, як з одної сторони треба подивляти у проф. Придаткевича його ентузіязм до продовжування українських музичних традицій, ентузіязм, якого не потрафили знівелювати чужі впливи впродовж 30 років перебування в Америці, так з другої сторони треба уважати хіба якимсь непорозумінням твердження прелеґента, що, мовляв, за останніх 80 років українська музика видала тільки 2 (два), справді цінні твори ,а саме „Ой закувала та сива зозуля" і „Гуляли". Бо якже погодити твердження проф. Придаткевича про супремат творів чисто українських духом і стилем з вище наведеними композиціями? Ці два, цитовані прелеґентом хорові твори є продуктом якраз неукраїнського духа (під оглядом музичним), а писані під впливом німецької школи ,якої вартість, між іншим, проф. Придаткевич чомусь заперечує. Друга проблема: чи і оскільки американська атмосфера сприяє творенні української музики у вище наведеному розумінні? Відповідь: так! Треба однак додати, що не лиш в Америці, але й в кожному іншому краю можна творити добру українську музику, бо тут йде головно не так про середовище творення, як про самих творців, їх духа, талан, освіту і досвід. Ми знаємо, що Шопен творив свої ґеніяльні стилізації польського народного духа рівно добре в Польщі, як і в Австрії, Франції і Англії. Сама Америка, з огляду на велике зосередження в ній українського духового потенціялу і українського капіталу (якщо так можна сказати), має багато даних на це, щоб стати дуже доброю творчою базою для наших композиторів. Та багато даних, це ще не все. Мені видається, що під цю хвилю нашим першим завданням на американському терені є не лиш творення нової української музики, але передусім виховування тих, які в майбутньому будуть її творити. Не забуваймо, що головні представники нашої музичної творчости залишилися в краю і невідомо, яка доля їх і їхні твори там остаточно стріне, як також ясно, що большевики не будуть виховувати молодих українських композиторів у нашому розумінні. Це мусить зробити еміґрація. І саме на еміґрації в Америці тяжить цей обов'язок, щоб при помочі перебуваючих тут українських композиторів подбати про нові музичні творчі сили. Отже Америка не лиш може ,але і стане доброю творчою базою української музики під умовиною, що поведемо у цьому напрямі точно спрецизовану, доцільну акцію, а саме: **1. Створення відповідних умов праці теперішнім композиторам і музикознавцям. 2. Урухомлення музичного видавництва. 3. Оголошення конкурсу на нові твори. 4. Створення стипендій для студентів композиції. 5. Школення молодих композиторських таланів.**

Повинні ми бути вдячні проф. Придаткевичові за це, що одверто і відважно висловив свої думки відносно конкурсу на нові українські музичні твори і відносно конечности школення нового покоління українських композиторів і музик взагалі.. Прелеґент підійшов до справи одиноко правильно, підчеркуючи рішальне значення впертої і твердої праці тих, які хочуть в музиці осягнути намічену ціль. Без цього взагалі неможливо надіятися якихнебудь результатів в окремих індивідуальних зусиллях, чи в збірній акції. Тут хочу пригадати, що саме на це створено Український Музичний Інститут, щоб зрушити з місця нашу музичну справу під кличем доцільної і послідовної праці молоді і над молоддю. Та всі наші старання були б даремні, коли б сталося так, як це пророкує проф. Придаткевич, говорячи, — що всяке підприємство (в даному випадку музична школа) не може існувати в Америці довше, ніж кілька років, коли не є обраховане на зиск. Очевидно, на зиск в матеріяльному розумінні. Може воно і є там, де нема глибшого ідейного підкладу і де нема повної громадської свідомості про доцільність і конечність даного підприємства. Український Музичний Інститут і інші діяння на музичному полі, які може будуть поступово реалізуватися, є обраховані на великий моральний зиск в користь української культури і українського народу. Таких підприємств не можливо міряти критеріями бизнесу, бо це два зовсім протилежні бігуни.

Проф. Придаткевич виказував, що він сам добився теперішніх успіхів в композиції головно завдяки своїм наполегливим студіям в Америці і кинув клич, щоб наша молодь ішла студіювати музику до американських університетів і каледжів. Якби у всіх американських університетах викладали музику такі українці, то тоді було б все в порядку. Але посилати нашу молодь зразу під „пільну" — як її прелеґент назвав — „американську творчу атмосферу", зразу під чужий вплив, без попереднього впосння в неї усіх елементів нашої музичної культури, наших музичних надбань, а головно духа української музики, — це був би крок без застанови, — з небажаними правдоподібно для нас наслідками. Пригадаймо, — що сам проф. Придаткевич приїхав до Америки майже готовим музикою, маючи за собою буйне українське національно - духове життя Галичини, музичну атмосферу Барвінських, Колессів, Людкевичів, Нижанківських і вислухавши ще в Галичині перших концертів капелі Кошиця, з яких один вистарчав на це, щоб защепити на все життя в ніжну душу молодого музики любов і ентузіязм до хрустально чистого, оригінального українського музичного стилю. Так узброєним в українську стихію міг іти проф. Придаткевич до кожного університету в якійнебудь частині світу без страху про затрату самого себе, як українського музики.

З теперішньою нашою молоддю зовсім не те. Вона є від 1939 р. (14 років) цілковито позбавлена есенціонального українського музичного корму, частина її з-під большевицької окупації цього не мала мабуть від народження, отже всі наші молоді талани мусять перш усього одержати принаймні необхідні для них знання про українську музич-

(Закінчення на стор. 3)

ВОРОЖІННЯ ПАНА АБРАМОВИЧА

Відомо, що життєві поразки й неуспіхи породжують в людині віру і надію на якісь нереальні сили. Така людина починає вірити в сни і пророцтва ворожок, вона фанатично чекає якогось непередбаченого випадку, який автоматично принесе їй здійснення бажань. В такому психологічному стані перебуває один з лідерів російської еміґрації Р. Абрамович, про що свідчить його стаття в Новом Русском Слове (27 січня).

Стаття сама по собі не являє нічого цікавого, вона є відображенням постійного кабінетного полемізування і якоїсь вродженої неспроможности росіян витворити життєздатний політичний рух. Пригадуємо про цю статтю лише з тої причини, що Абрамович зачіпає в ній національні інтери українців і розглядає їх з російських імперіялістичних позицій.

Як вправна ворожка, Р. Абрамович пророкує, що надії українських сепаратистів, що новий американський уряд офіційно сприйме ідею створення незалежної України, не здійснені. Для доказу свого пророцтва він наводить слова з інавґураційної промови Айзенгавера, що ЗДА „ніколи не будуть нав'язувати своїх політичних і економічних поглядів іншим народам". Цю тезу нового американського президента Абрамович розшифровує так, що ЗДА не підтримають національно-визвольної боротьби неросійських народів і що будуть стояти за збереження російської імперії. Не маючи на це конкретних доказів він туманними фразами суґерує цю думку.

Багатонаціональне населення СССР російський соціяліст розглядає як один „російський народ"', подібно, як комуністи називають „єдиний совєтський народ". З таких позицій він приміняє твердження Айзенгавера про невтручення в справи інших народів. Для нас, як народу, немає окремого місця. Ми авто-

II — стаття — 4

матично вкинені в „общий російський котьолок", ми є реґіональне плем'я, область Росії, російська Пенсилвенія.

Відповідно до цього імперіялістичного наставлення Абрамович виставляє умови, на яких можлива співпраця російської і американської демократії. Такими умовами є політика, яка не ставитиме „ніяких національних цілей, не сполучених з свободою і незалежністю нашої країни і народів, що її населяють". Він висуває ідею створення „комітету з найбільш авторитетних і репрезентивних політичних діячів російської і „національної" еміґрації. Отже навіть не федерація, яку використовується, щоб запрягти „націоналів" до російського імперіялістичного воза.

Так завжди виходить: мова починається про організацію боротьби з комунізмом, а кінчається національним питанням. Так ще Ленін, готуючись захопити владу, на партійних з'їздах говорив, що на шляху до здійснення його мети ножем на горлі лежить в нього національне питання. Ножем на горлі буде це національне питання і для російської еміґрації, якщо вона буде зазіхати на національну волю „народів Росії".

Писання Абрамовича розраховане на непоінформованість читача, який через ряд причин не може бути освідомлений з усім комплексом нових змін і поглядів на проблему антикомуністичної боротьби і майбутнього впорядкування міжнаціональних взаємин на сході Европи. Не маючи що, потішаючого сказати, крім повторення Американського Комітету для визволення народів Росії про поділ українців на самостійників і прихильників федерації з Росією, Абрамович вдається до ворожіння, виставляючи свої власні погляди як принципи американської політики.

(Л Л)

Соціяльне забезпечення для всіх старих

Торговельна Палата Злучених Держав у Вашинґтоні перевела серед своїх членів — місцевих торговельних палат (яких є 3,200) — голосування у справі поширення програми федерального Соціяльного Забезпечення (Social Security). Членство заявилось великою більшістю (16 проти) за програму, яка буде предложена Конґресові.

Найважнішим з проєктів є, щоб програма обняла усіх старших осіб, у тім додатково ще 5,000,000 старших, які досі не одержували федеральної старечої плати, тому що не відповідали жаданим кваліфікаціям. Вони одержували тільки „федерально-стейтову" допомогу.

Досі стейти діставали на це щорічно коло $ 1,000,000,000, але після зміни закону ця підмога відпала б.

За 17 років існування Соціяльного Забезпеченняназбіралося $ 17,000,000,000 резервового фонду. Це тому, що за 17 років маси забезпечених ще не досягли 65 років. Однак вже швидко та пора прийде і тому виплати з фонду будуть більші й треба буде сягти до резерви.

Тепер тих 17 більйонів нема у готівці, бо їх від років „позичає" федеральний скарб, даючи ноти і платячи процент (так як від бондів), та зрештою це неважне, бо усі федеральні фонди приходять з федеральних податків, і коли б фонди вичерпались, Конґрес ухвалить їх покрити.

В кожному разі можна сподіватися, що Конґрес тепер поправить закон про Соціяльне Забезпечення на користь і тих старших осіб, що досі з нього не користали та навіть не сподівалися, що користатимуть.

Президент Айзенгавер заповідав під час виборчої кампанії, що одобрить старання в цім напрямі, що тим більш дає надію на успішне завершення програми.

Д. Галичин

ПОЇЗДКА ДО ЕВРОПИ

(10)

Делеґація Українського Конґресового Комітету Америки, в складі голови УККомітету професора Джорджтавнського університету д-ра Лева Добрянського, діючого заступника голови УКК та голови Українського Народного Союзу Дмитра Галичина, екзекутивного директора Політичної Ради УКК адв. Степана Яреми та члена тої Ради і редактора англомовного „Українського Бюлетеню" Володимира Душника, прибула до Европи, щоб нав'язати безпосередній контакт з представниками українського політичного і громадського світу. Ця делеґація, відвідавши всі діючі українські політичні, громадські та культурно-наукові організації й установи, як теж редакції українських газет, відбула в днях 19 і 20-го грудня наради з уповноваженими всіх українських політичних середовищ, в приявності представників преси і гостей від різних громадських, суспільних і наукових установ, з метою обміну думок та з'ясування позицій українського політичного світу щодо заходів Американського Комітету для Визволення народів Росії в справі створення спільного антикомуністичного фронту політичних еміґрацій з Совєтського Союзу. Після з'ясування делеґацію УКК становища Американського Комітету та Українського Конґресового Комітету, нарада, після всебічної дискусії, зайняла однозгідне становище щодо передумов для переговорів з Американським Комітетом для Визволення Народів Росії. У висліді нарад рішено створити Тимчасову Комісію, яка впродовж тижня має зайнятися зформулуванням цих передумов та бути в цій справі зв'язковим між українськими політичними середовищами в Европі і Українським Конґресовим Комітетом Америки.

Дня 21-го грудня делеґація УКК відбула наради з цими уповноваженими представниками в справі дальшої і повної консолідації українських політичних сил. Ствердивши необхідність об'єднання українських політичних сил, однозгідно доручено президії консолідованих нарад з 25-го червня ц. р., які відбулися з ініціятиви Президії Української Національної Ради та в яких взяли участь представники всіх угрупувань — що є в УНРаді та які ще є поза нею (Організація Українських Націоналістів Революціонерів, Закордонне Представництво Української Головної Визвольної Ради та Союз Гетьманців Державників), щоб вона поробила дальші конкретні заходи для здійснення такого повного об'єднання.

Крім того, делеґація УКК, при співучасти місцевих українських журналістів відбула дня 18-го грудня конференцію з представниками американської , британської та німецької преси і радієвих аґенцій, з'ясовуючи мету свого приїзду до Европи.

Нарада уповноважених представників европейських українців однодушно висловила признання Українському Конґресовому Комітетові за його велику працю в користь української визвольної справи, а европейській місії УКК окрему подяку за її видатні зусилля для затіснення взаємин між українським громадянством в Америці та в Европі, підкреслюючи потребу дальших таких безпосередніх взаємин."

Цей комунікат був проголошений в усій українській пресі по обох боках океану. Між іншим, телеграфічна пересилка того комунікату з Мюнхену до Ню Йорку коштувала 50 долярів.

Ще перед закриттям цих наших формальних триденних нарад та перед виготовкою спільного комунікату, — збори однодушно погодились, щоб Ділова Комісія, якій доручено продовжувати заходи до повної консолідації українських політичних сил, — обміркувала і оформила з'ясовані під час нарад передумови, після здійснення яких українці могли б взяти участь в спільному фронті антибольшевицької боротьби. Ці передумови мали бути приготовані впродовж одного тижня і опісля ще узгіднені з нашою делеґацією, яка тимчасом вибиралася на відвідини до інших країн та яка мала до тижня повернутись, й щойно тоді могли бути проголошені.

В понеділок 22-го грудня ми продовжували свої відвідини в різних інституціях. — Зачали ми цю нашу „акцію" відвідинами в міністра для втікачів в баварському уряді, п. Оберлендера, в досить незвичній для американських відносин порі, бо вже о год. 8-ій рано. Завів нас туди і представив міністрові проф. д-р Іван Мірчук, ректор Українського Вільного Університету. З міністром Оберлендером мали ми досить довгу і щиру розмову, головно на тему давніх і нових українських втікачів з-поза залізної заслони. Міністер Оберлендер виявив велику поінформованість в тих справах та обіцяв нам опікуватися українськими втікачами і дати їм всю можливу в рямках баварських законів допомогу.

З баварського міністерства для втікачів ми поїхали до своєрідного другого міністерства для втікачів ,цим разом — уже нашого, до канцелярії Европейського Представництва Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, що має гарне приміщення, в гарній частині міста. Нас привітав там теперішній директор того представництва д-р Ярослав Кальба, познайомляючи нас із своїми співробітниками, яких там тепер, в порівнянні з давнішими часами, вже залишилось небагато. Це тому, що бюджет для того представництва тепер зредуковано до одної третьої частини, хоч праці там дуже багато. Д-р Кальба дав нам загальні інформації так про саме Представництво, як і про його працю та потреби. Виходить, що на сумлінню тої нашої інституції є ще понад 20,000 так зв. залишенців в Німеччині і Австрії і в канцелярії Представництва є картотека, в якій зареєстровано майже половину з того, бо 9,000 осіб, яких зараховано до найтяжчих і найбільш наглих випадків, що потребують допомоги. Це переважно інваліди, важко хворі, багатодітні родини та цілком безпомічні. В цій картотеці зареєстрована найстрашніша трагедія величезної маси людей, які живуть і надіються справді без надії. Один випадок важчий від другого. Переглядаємо картотеку і в ній, наче в калейдоскопі, бачимо безодню людського горя і недолі. Ось безпомічна вдова з трьома дітьми, тут знову чоловік і жінка, що обидвоє хворі на чахотку в заавансованій стадії, там непрацездатний інвалід, що свою ногу залишив десь на рідній землі, яку своєю кров'ю полив в обороні перед наїзником, і так повних дев'ять тисяч. Д-р Кальба підкреслює — що це тільки найбільш критичні випадки, бо ось, наприклад, безпомічна вдова, — яка вийшла замуж за такого ж безпомічного, бо безробітного чоловіка, щоб в двійку полегшити свою долю, але її карточку вже витягнено з тих найбільш потребуючих, бо ж вона замужна.

Д-р Кальба жалівся на зменшення бюджету для очолюваного ним бюра, бо бюджет зменшено, а потреби — хіба ще тільки збільшуються. Залишенці — говорив він — дістають допомогу від німецького уряду, це називається, — що вони мають „німецьке утримання", але цієї місячної допомоги, навіть при найбільшій скромности і ощадности, вистачає заледви на два тижні. Других два або три тижні в місяці цим залишенцям доводиться терпіти страшну нужду і дослівно примирати з голоду. Цю різницю, отже бодай половину нужденного прожитку для залишенців — повинна б забезпечити сама українська спільнота в Америці і Канаді. Але чи забезпечує? Д-р Кальба тільки здвигає раменами й ми самі знаємо, як сумно у нас ця справа представляється.

(Продовження буде).

Андрій Яковлів

НЕЗАБУТНІ ДНІ ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ САМОСТІЙНОСТИ УКРАЇНИ

(Уривок з моїх „Споминів").

(9)

Поворот Уряду УНР до Києва.

Вночі вступило до Києва українське військо під командою С. Петлюри. Ранком з'явилися перші відділи німецького війська, але не спиняючись пігнали за большевиками. — Скінчився кошмар окупації Києва червоними російськими військами й населення вільно зітхнуло!

Незабаром вернулись до Києва ЦР та Уряд УНР. Було видано офіційне повідомлення про заключення миру з Німеччиною та її союзниками, про визнання ними самостійности УНР й про висилку німецького війська на допомогу Україні проти большевиків.

Життя в Києві знову прийшло до нормального порядку. Центральна Рада розпочала регулярну працю і з'явилась потреба в організації сталої канцелярії ЦР. Голова ЦР., М. Грушевський, запросив мене бути директором Канцелярії. Довелося мені багато попрацювати, щоб організувати, як належить, працю Канцелярії. ЦР мала аж чотирьох секретарів, але вони не були обізнані з канцелярською працею і не розподілили між собою своєї праці. Довелося мені призначити кожному окремі функції та дати в поміч урядовців. Сам я взяв керівництво кодифікаційним відділом, який мав виконати дуже важливу працю — зібрати й устійнити текст всіх законів, що ухвалила ЦР після виходу з Києва, перебуваючи в Житомирі а також і далі мати в евіденції законодатну чинність ЦР. Один з секретарів, здається, Єреміїв, взяв на себе інформаційний відділ та редакцію офіційного часопису: „Вісті Центральної Ради". Другий секретар завідував фінансовим відділом, а останні два секретарі виконували функції секретарські під час засідань пленума ЦР і засідань Малої Ради. Пленарні засідання відбувались тепер не так часто. Їх заступили засідання Малої Ради, до складу якої і я входив, як делеґат від партії СФ.

Протягом березня та половини квітня чинність державних установ УНР йшла нормальним порядком. Спеціяльна Комісія ЦР пильно й спішно працювала над проєктом Конституції УНР та закону про національно-персональну автономію для національних меншостей. Цей законопроєкт раніше був готовий, ЦР його ухвалила окремо і він вступив у силу, а потім вже був включений в текст Конституції. Були також ухвалені: закон про землю та про організацію найвищого суду, що одержав назву „Генерального Суду", та інші. Майже кожного засідання Малої Ради я виступав з докладом про організацію Генерального Суду та вносив пропозиції про призначення генеральних суддів, між іншим, С. Шелухина, А. Д. Марголіна та кількох членів Київської Судової Палати й Російського Сенату, які були видатними правниками, українцями з походження або родом з України та ставились прихильно до УНР. Дехто з членів Малої Ради пропонував й мою кандидатуру, але я відмовився під претекстом, що я ще не такий вже старий, щоб засідати в Українському Сенаті.

Угода з німецьким командуванням виконувалась німцями доти, доки Уряд задовольняв вимоги німецького війська щодо постачання. Коли ж вимоги зростали та почали переходити межі можливостей України та приймати характер наказів, ніби то окупаційної влади, тоді ЦР і Уряд почали виявляти незадоволення й спротив, чим дуже занепокоїли німців, так, що вони стали показувати одверто свою силу та пильніше слідкувати за чинністю Малої Ради, висилаючи на її засідання своїх аґентів. Разом з тим німці почали шукати собі прихильників серед українців та великих землевласників, що були незадоволені чинністю ЦР, надто законом про скасування приватної власности на землю та передачу її до державного земельного фонду. Цей закон був ще й неправильно витлумачений аґітаторами лівих українських партій й викликав значні непорядки на місцях та опозицію й незадоволення поміщиків і заможніх селян, що мали землі понад встановлену цим законом норму. Ця опозиційна група знайшла собі союзника в німецькому командуванні та при його допомозі організувала гетьманський переворот. Все ж таки навіть у тих важких обставинах під час останнього засідання ЦР ухвалила Конституцію УНР. Свідком дальших подій я не був, бо виїхав з Києва до Відня, як посол УНР до Австро-Угорщини.

Так само доля не судила мені бути свідком другого великого історичного дня — проголошення Акту Соборности в дні 22 січня 1919 р., бо був призначений головою Дипломатичної Місії УНР до Голяндії й Бельгії. Нас тоді, всі дипломатичні Місії, Уряд спішно під загрозою відповідальности буквально вигнав з Києва за кордон на місця призначення.

(Закінчення).

СВЯТКУВАННЯ РОКОВИН САМОСТІЙНОСТИ І СОБОРНООСТИ

ШИКАҐО, ІЛЛ.

В цьому році вся організована Шикаґовська Громада під проводом Ліґи Американців Українського Походження обходила врочисто Свято Державности і Соборности для вшанування історичних дат 22 січня 1918 - 1919 рр.

Нововибраний ґубернатор стейту Іллиной Вилієм Г. Страттон видав проклямацію в дні 22 січня ц. р., якою проголосив день 25 січня 1953 Українським Днем в цілому стейті — на згадку річниці 35-ліття проголошення Незалежности України.

Це один з перших цього роду актів новообраного губернатора одного з найбільших стейтів ЗДА — приняла ціла наша громада як незвичайно гарний жест в бік української національної групи, яка, не зважаючи на свою чисельність, часто була промовчувана. Це знак, що громада є активна і постійною працею доходить до конкретних успіхів також і на тому полі.

Само свято відбулося в неділю, дня 25 січня після полудня у виповненій по береги авдиторії школи Шопена, де, звичайно, збирається наша громада, бо всі залі виявилися за малими. Між приявними бачили ми представників духовенства, між інш. представників православної церкви Владику, Архиєпископа Геннадія, пароха церкви св. о. Миколая, ігумена о. д-ра В. Ґавліча, ЧСВВ, і інших духовників. Бачили ми теж комбатантів, кол. генерала О. Павленка, полк. В. Чабанівського, голову місцевого ОбВУА, мґр. О. Гординського, голову б. членів УНА в ЗДА, предсвавників УПА, та різних організацій, представників заприязнених національностей, як литовців, білорусів, козаків - самостійників, хорватів, словінців, й ін.

Сцена оригінально удекорована, по середині сцени великий Тризуб на тлі гербів Київщини, Галичини, Карпатської України, Буковини Кубані — це все замикала з боків аранжман зі зелені й квітів.

Програму відкрито сольоспівом Американського Гимну, що його відспівала п. М. Ґудзій, а відтак офіційно відкрив свято президент Ліґи Американців українського походження, п. Іван Дужанський, вітаючи всіх зібраних, зокрема духовенство, ветеранів українських Визвольних Змагань, гостей і представників інших народів.

З черги проклямацію губернатора В. Страттона в оригіналі відчитав п. Олександер Заброцький.

Головну промову виголосив д-р Роман Смаль-Стоцький, проф. університету в Мілвокі, голова Американського Відділу НТШ.

Його знаменито виголошена промова, що давала синтезу минулих історичних дат, блисків і трагедій українського минулого — захопила цілу чисельно зібрану громаду. Символічною молитвою за С. Петлюру, Е. Коновальця, Т. Чупринку - Шухевича, поляглих вояків Українських Армій і УПА — до якої візвав цілу зібрану громаду, закінчив д-р Смаль-Стоцький свою промову.

П. А. Васильовська відчитала резолюцію про Незалежність України, що її ціла заля приняла через аклямацію.

На закінчення першої частини свята виступили з привітами почесні гості — представники заприязнених національностей: п-і Мікітус, заступниця президента Литовської Ради в Шікаґо, п. Кальва — голова Союзу Балтійських Народів в Шікаґо і президент Міжнаціонального Товариства Американських Приятелів АБН в Шікаґо — п. В. Пунтус, від Вілорусько-Американської Національної Ради в ЗДА та д-р Фінца від Словінців.

Всі вони в незвичайно сердечний спосіб вітали Українську Спільноту з її великим Святом, бажаючи їй в скорому часі звільнення України з московського ярма.

У другій концертовій частині п. Марія Ґудзій відспівала при акомпаніяменті прегарним і рівночасно сильним дзвінким сопраном пісню Я. Степового „Три шляхи", та К. Стеценка „Плавай, плавай лебедоньку". З черги проф. І. Білогруд відограв свою власну композицію Українська Рапсодія, що духом вповні відповідала цьому святові і вказувала на непересічний талан композитора. П. Василь Палагнюк рецитував динамічну поезію О. Олеся ...„Яка краса відродження країни..." ,П. Василь Мельничин, ліричний тенор, збирав і цим разом заслужені оплески за по мистецьки виведений сольоспів Н. Нижанківського „Минули літа молодії" в супроводі проф. В. Чижика — скрипка, і фортепіяну професора І. Білогруда. Мистецьку частину свята закінчували дві пісні. „Прометей" Стеценка — і „Вперед" пісня УПА О. Плешкевича, відспівані чоловічим хором „Сурма", в Шікаґо, який постійно підвищує свій рівень, що безперечно є заслугою відомого тиригента й композитора п. О. Плешкевича, як теж витревалости і праці самих співаків.

Свято закінчено відспіванням українського національного гимну.

Вечером того ж дня в залі ресторану „Комо Інн" в Шікаґо, проф. Роман Смаль-Стоцький перед чисельно-зібраними представниками переважно давнішої іміґрації і професійно - бизнесового світу — поділився незвичайно цікавими своїми поміченнями і заввагами з ділянки наукової праці і досягнень українських науковців в ЗДА під сучасну пору під проводом НТШ та поборювання чужих й ворожих Америці впливів в науці, зокрема про східню Европу, її культуру, політику й інш.

Спонтанним і шляхетним відрухом з боку заслуханих і захоплених громадян міста Шікаґа була збірка на цілі Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, що у висліді дала суму 400 дол., при чому п. Ів. Дужанський жертвував від себе 100 дол. Серед приявних зродилася думка і побажання, щоби проф. Роман Смаль-Стоцький поділився зі своїми поміченнями і здобутками на полі науковім на частіше повторюваних ширших зібраннях, бо вони не тільки незвичайно цікаві, повчаючі, але й дуже актуальні в теперішню хвилину.

В. Н.

Українська музика в Америці

(Закінчення зі стор. 2.)

ну культуру, історію і надбання, таки зі своїх власних джерел, від українських композиторів, виконавців і педагогів. Всі ці молоді, талановиті люди, якщо мають стати повнокровними українськими мистцями, можуть накладати верстви чужих впливів тільки на скристалізований український фундамент. Це відноситься в першій мірі до майбутніх українських композиторів. Інші музики, які мали би виповняти ряди музикологів, виконавців і педагогів, повинні студіювати теж передусім на базі українського музичного матеріялу, який мусять наперед добре проаналізувати і засвоїти, щоб могти опісля успішно розробляти і в правильному насвітленні передавати наступним поколінням. Цим, очевидно не хочемо сказати, що наші студенти мають цілковито замкнутися в українському ґетті і не користати з американських джерел науки, знання і уміння. Навпаки, вони повинні вповні використати всі можливості студій в американських установах, але разом з тим не сміють забути і поминути своїх власних джерел. Отже конкретизуючи питання музичних студій нашої молоді в Америці, мусимо сказати, що **цю проблему треба розв'язати під кутом нашого національного бачення, маючи на увазі передусім інтерес української музики. А найдоцільнішим засобом реалізації такого погляду уважаємо розбудову, поширення і поглиблення українського музичного шкільництва на американському континенті.**

Проф. Придаткевич своїм виступом в Ню Йорку став одним з рушіїв актуалізації проблеми української музики, а його власний, життєвий музичний шлях, якому в головній мірі був присвячений цей виступ, є найкращим доказом на це, що українська музична справа може бути і в Америці успішно розв'язана. Все вище наведене, це точніша аналіза деяких тем порушена проф. Придаткевичом і виявлення особистих поглядів автора цих рядків на твердження і кличі прелеґента. І хоч відносно деяких висновків наші погляди різняться, то головна ідея для нас спільна, як і спільне для нас всіх одно бажання: продовжувати славне минуле українського музичного мистецтва, пристосувати наш теперішній музичний потенціял до вимог сучасного поступу і підготовляти нові кадри працівників для буйного розквіту української музики в кращому майбутньому.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

„НЕЗАКОННІ ДІЇ ДИРЕКТОРА МТС"

„Радянська Україна" (10. січня) друкує листа О. Мельника про Машиново-Тракторну Станцію в Станиславові. „Станиславівська МТС — найвідсталіша в станиславській області. Вона не виконала пляну зяблової оранки, зриває ремонт машино-тракторного парку. Але це мало хвилює директора МТС Н. Донця. Він оточив себе родичами і дбає більше про них, ніж про доручену справу.

Не забуває Донець і про себе. А. Іваночка лічиться робітником МТС, а насправді він працює в господарстві Донця: носить воду, коле дрова, годує свині тощо. За розпорядженням Донця шофер Іван Поліщук вночі поїхав по дрова для родича директора і розбив нову автомашину. Його не було притягнуто до відповідальности тільки тому, що він теж родич Донця." В дальшій частині цього листа розповідається про інші надуження цього Донця, а сам лист закінчений такими словами: „Так безкарно і досі діє Донець під захистом деяких партійних працівників районних організацій, які перетворилися на глушителів критики". Віримо, що після цього допису його зліквідують.

„ВИСТАВКА ЛІТЕРАТУРИ"

Такий заголовок має новинка в цьому самому числі „Р. У.". Але під ним читаємо таке: „В київській бібліотеці ім. Івана Франка відкрито виставку літератури на тему — „Комуністична партія Радянського Союзу — Ударна Бриґада світового революційного і робітничого руху". В центрі „цієї виставки — текст історичної мови товариша Сталіна на XIX З'їзді комуністичної партії Радянського Союзу". Ось тобі „виставка літератури!" — в столиці України.

„З КИЄВА В ТАХІЯ-ТАШ"

В цьому самому числі „Р. У." находимо й таку новинку під назвою, що ми її дали в нашому заголовку. В ній читаємо: „Вчора прибув до Тахія-Ташу перший ешелон з баржами для будівників Головного Туркменського каналу. Баржі відвантажені окремими секціями і монтуватимуться на березі Аму-Дар'ї. Весною вони вийдуть у перше платання. Чекають ще на прибуття одного ешелона з частинами і вузлами барж і катерів, виготовлених Київським заводом „Ленінська кузня". Ось для кого працює Україна, і куди мандрує її майно та праця українських робітників. Та Київ працює не тільки для споруд Туркменського каналу. „Р.У." (9. січня), хвалиться, що „дозувальні прилади для бетонних заводів... з успіхом застосовуються на сталінських будовах у Куйбишеві, Сталінграді, Усть-Каменогорську, а також на будівництві Волго-Донського каналу імени В. І. Леніна". Всі ці речі виконав завод ім. Дзержинського в Києві.

ПОЧАЛАСЯ ПЕРЕБУДОВА ДОМУ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Перед кількома днями почався ремонт набутого в половині 1952 року будинку при 13 вул. в Ню Йорку, що має стати Домом Української Культури в Америці. Перебудову веде будівельна фірма Миколи Колодія під наглядом архітекта Юліяна Ястремського. На покриття коштів перебудови бракує ще кільканадцять тисяч долярів. Дальші жертви можна слати на адресу Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці, 50 Чорч Ст., Ню Йорк. Н. Й.

ЗАСІДАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМІСІЇ НТШ

В суботу 7 лютого 1952, год. 6 веч. відбудеться в приміщенні НТШ в Ню Йорку, 50 Чорч Ст., кімн. 252 наукове засідання Економічної Комісії НТШ з доповіддю проф. д-ра Миколи Чировського на тему: „Чи корисно торгувати Америці з великопростірною російською економією?". Гостям раді.

А. РУДНИЦЬКИЙ ВИСТУПИТЬ В Л. М. КЛЮБІ

Відомий український композитор і музикознавець Антін Рудницький виступить в найближчу п'ятницю, дня 6. лютого, з доповіддю на тему: „Куди йде українська музика". Початок доповіді о год. 7:30 ввечорі.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бетлегем, Па.

Драматичний Гурток при праці.

У Бетлегем засновано недавно „Драматичний Гурток", ціллю якого є вести культурно -освітню роботу, Ось уже п'ятий виступ „Драматичного Гуртка". В Різдвяні Свята відіграно драму на 3 дії „Назар Стодоля" під режисурою п. Гната Балазюка. Вистава хоч важка до виконання, а пройшла надзвичайно гарно. Присутні з захопленням слідили за грою аматорів. Виконавці головних роль п. К. Заґвоська, п-на М. Михайлів, п. М. Корчова, п. І. Присташ, п. В. Заґвоський, п. Н. Корчовий, п. Священко, п. І. Моцалок та п. М. Вітик. Виконавці гуртової сцени п. Юречко і п. Гр. Облещук, які гарно виконали танець козачок, та п. А. Діл, п. Кисілевська, п. Возняк, п. Федорак, п. І. Попович, п. В. Голевич та п. Ю. Білонич. Всі вони зуміли глибоко відтворити змальовані поетом постаті зі всіми їх прикметами характеру. Надзвичайно миле враження викликали у глядача козацькі строї, пошиті умілою рукою п. Чубенкової. Рівнож декорації були намальовані дуже гарно і дбайливо п. Яр. Цегельським. Простора заля була заповнена місцевим громадянством, яке нагороджувало аматорів рясними оплесками.

При кінці вистави предсідник парафії, п. І. Малицький, подякував всім гостям та аматорам і режисерові п. Балазюкові, що дали гостям таку гарну культурну розвагу. Треба з признанням піднести, що члени Драматичного гуртка тяжко працюють, але не жалують ні труду ні вільного часу, а радо віддають їх для культурної праці в громаді.

Присутній.

Росфорд, Огайо

Вечір колядок і щедрівок.

Росфорд, це маленьке містечко, тільки притулок до великого міста Толідо, Огайо і про нього мабуть мало хто знає. Так сказати б з мапи його викреслено.

Але для нас, українців, так зле не є, тому, що це маленьке містечко має багато такого, що притягає українську душу.

Тут є гарна новозбудована церковця з цегол і гарно розмальована, є парафіяльний дім і Український Народний Дім. Усім цим заряджує церковний комітет із о. Рошком. В тім то Українським Домі відбувся Вечір колядок і щедрівок, з короткою промовою о. Рошка. Вечір мав велике значення, бо на ньому були не тільки колядки і щедрівки, але й виступав церковний хор, а малі діти виступили з „вертепом", так, як це роблять у нас на Україні. А про все це подбала молода, тут народжена дириґентка церковного хору, пані Палка.

Загальний прихід з вечора призначений на добродійні цілі, а найбільше для скитальників, які ще остались в Европі.

Петро Юркевич.

Драматичний Гурток в Бетлегем, Па.

Бронкс, Н. Й.

Фільмовий — Святочний Вечір 8-го Відділу СУА.

Заходами членок 8-го відділу СУА в Бронксі, Н. Й., відбувся в суботу 7-го грудня 1952 року, в залі місцевої української католицької парафії „Фільмовий — Святочний Вечір" для перегляду своєї праці за минулий рік та її плянування на наступний 1953 рік, а також й для товариської розривки.

Визначними гостями цього Вечір були: голова Союзу Українок Америки п-ні Олена Лотоцька, Всч. оо. Теодорович і Нестор та другі поважні громадяни.

Першою атракцією цього Вечір було висвітлювання фільми, що представляла інтересні сценки з „Дня Льояльности", „Свята Матері" а також з „Андріївських Вечерниць" і „Жнив", якими кермувала урядниця Відділу пані Ева Хомів а її син Андрій Хомів фільмував.

Після закінчення фільмової виставки, приступлено до „святочної" частини Вечора, яку, на прохання предсідниці Відділу пані Гелени Вус, відкрив по християнському звичаю молитвою о. Нестор, при чім одночасно згадано померших Відділу та пошановано їх одно-хвилевою мовчанкою.

Привітавши всіх гостей, а зокрема голову СУА, предсідниця Гелен Вус покликала членку п-ню Еву Корпало до переведення „святочної церемонії", яка, подякувавши за „честь", попросила гостей не погордіти Божими дарами і живитись „чим хата багата".

В часі товариської перекуски, а зглядно при її закінченні, пані Корпало просила до слова цілий ряд бесідників та бесідниць. В своїх промовах о. о. Теодорович і Нестор, кромі сердечних побажань якнайкращих успіхів в праці членок 8-го Відділу С. У. А. в Бронкс, з признанням висловлювались про корисну працю як для добра свойого товариства, Матірної Організації, своєї Церкви та українського народу взагалі. Окремо підкреслено велике і заслужене признання українському зорганізованому в Союзі Українок Америки жіноцтву за участь в „Міжнародній Жіночій Виставі", яка недавно тут відбулась, а що без сумніву має велике значення в теперішному світі, а головно тут на американському континенті, з огляду на вороже наставлення наших сусідів і то без різниці на їхню краску, у відношенні до визвольних змагань українського народу.

Дуже приємною несподіванкою цього Вечора було між іншим відзначення заслуженої в довголітній праці для 8-го Відділу, бувшої також довголітної предсідниці цього Відділу п-ні Апольонії Дзюма, яку, кромі гарного подарунку від усіх членок, теперішня предсідниця п-ні Вус, проголосила „Почетною Членкою". Пані Дзюма зворушеним голосом щиро всім подякувала та при цій нагоді, в короткій і добре обдуманій промові, вказала плян праці Відділу на будуче.

Кінцеве слово виголосила голова Союзу Українок п-ні Олена Лотоцька. В своїй довшій та річевій промові, пані голова вказала на важливість ролі української жінки в родині, в народі та її участь у визвольних змаганнях українського народу.

Передостанною точкою вечіркової програми була добровільна грошева збірка, якою занялась членка Відділу п-ні Марія Реґель. Зібрано кругло $50. З того вислано на пресовий фонд часопису „Наше Життя $20, до Централі СУА $10, до Українського Конґресового Комітету $10, а $10 для українських сиріт.

Закінчено Вечір відспіванням „многая літа" для всіх тих, що помагають українському народові у його визвольній боротьбі.

Подала **К. Д.**

Водервліт, Н. Й.

З хрестин на УКК.

Члени УНСоюзу, п-ство Левити, справляли христини свого маленького синка і запросили з цеї нагоди своїх знайомих, а що всі були одного духа, бо всі читачі „Свободи" та члени УНС, то говорили про різні народні справи та те, як помагати політичній акції Українського Конґресового Комітету. Відспівавши „Многая літа" молодому синкові та УККомітетові за його добру працю, п. І. Спяк зібрав між присутніми $21 на УКК. Пожертви склали: И. Чайковський $5, І. Солтик $2, а по $1: С. Ковальчик, А. Феник, І. Урбан, С. Урбан, С. Левита, І. Спяк і Ева Урбан. Думаю, що нам усім треба вертати до старого доброго звичаю, якого нас навчила „Свобода", і збирати при кожній родинній забаві якусь пожертву на наші народні потреби.

Присутній.

ДИТЯЧІ ІМПРЕЗИ В НЮ ЙОРКУ І ДЖЕРЗІ СИТІ

Минулої неділі, дня 1-го лютого, в Ню Йорку і в Джерзі Ситі відбулись інтересні дитячі імпрези, що стягнули чималу кількість публіки. В Ню Йорку в залі школи Сентер відбувся в приявності коло 500 осіб попис учнів нової танкової школи Василя Авраменка. Коло 150 юних танцюристок і танцюристів з-поміж нової і давнішої іміґрації вивели низку народних танків, що їх з одушевленням приймала публіка. Між танцюристами були й діти у віці 3-ох років. Коротку промову про український танок та про заслуги п. Авраменка для популяризації цієї ділянки українського мистецтва виголосив гість з Канади, п. В. Біберович.

В тому самому часі відбулася старанням місцевого Пластприяту дитяча костюмова забава в Народному Домі в Джерзі Ситі, що теж стягнула кілька десятків дітвори та їхніх батьків. При цій нагоді інж. Роман Гойдиш з Асторії висвітлив кілька інтересних фільмів з пластового життя та пластових імпрез.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Свобода, від. 194, повідомляє, що в суботу, 7. лютого відбудуться річні збори з осьмою програмою: Звіти управи, Контр. Комісії, вибір нової управи, обрання делеґатів до Обєднаних Організацій м. Ню Йорку та ЗУАДК. Поширення Допомогового Фонду на загал членів Товариства. Збори відбудуться в домівці Товариства, 12 Ст. Маркс Пл. (коло 3 аве.) на 3 поверсі. Початок зборів о год. 6. Оскільки в тому часі не прибуде відповідне число членів, збори розпічнуться без уваги на число приявних о год. 7. веч. З уваги на добро Товариства усі члени повинні взяти участь в цих зборах. — Управа.

ЮТІКА, Н. Й. — Управа У. Н. Союзу, від. 484 ім. Тараса Шевченка, повідомляє всіх членів, що звичайні місячні збори відділу відбудуться в суботу, 7. лютого, о годині 6. ввечорі, в приміщенні церковної залі, при 1108 Стейт Стріт. Присутність всіх членів обовязкова. — В. Запаранюк, фін. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться 8 лютого в Домі Горожан, 847 N. Franklin St., в 1. год. пополудні. Проситься всіх членів бути на означений час, бо є важні справи до вирішення. На річних зборах 11 січня 1953 вибрано такий уряд: М. Курко, предс.; С. Филик, рек. секр. І. Потучко, фін. секр. До контролі увійшли: п-ні Лотоцька і М. Паранич. — С. Филик, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. ім. І. Франка, від. 334, повідомляє, що місячні збори відбудуться 8. лютого о 1. год. по пол., в У. Н. Домі. Проситься членів прийти на ці збори, бо є важні справи до рішення. Урядниками на 1953 рік є: М. Задерецький, предс.; В. Юрчишин, заст.; С. Морозович, фін. секр.; М. Богонок, заст.; И. Марціняк, рек. секр.; І. Вишнивський, заст.; М. Задерецький і І. Вовк, делеґати до Злуч. Організацій; І .Жук, доз. хворих; Ю. Котішевський, В. Репожинський і Г. Оленчук, контрольори.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 8. лютого, о год. 12:30, в Союзовій салі, 845 N. Western Ave. Проситься членів прийти на час і заплатити свої залелости. Суспендовані члени, якщо прийдуть і вирівняють свої довги, будуть приняті наново. — Г. Бобик, предс.; І. Малюк, кас.; М. Семків, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Івана Хрестителя від. 230 подає до відома, що місячні збори відбудуться в неділю, 8. лютого в своїй галі, 914 Франклін Евеню, о год. 3. по пол. Обовязком кожного члена прийти на ці збори, бо є багато залеглих справ до полагодження. На останніх зборах ухвалено, що секретар не буде більше ходити по хатах за вкладками, а тому, коли хто не може прийти в неділю на збори то секретар буде збирати вкладки що суботи в галі від 7 до 8 год. ввечорі. Хто не заплатить буде суспендований. Хто з членів немає статуту УНС то може дістати в неділю на зборах. — М. Мушинський, предс.; Д. Войтович, кас.; І. Павловський , секр.

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

ЛОНДОН, ОНТ., КАНАДА. — Річні збори У. Н. Союзу ім. Т. Шевченка, від. 460, відбудуться в неділю, 8. лютого, в год. 3. по полудні, в салі І. Франка Клюб, 625 Леярд вул. Просимо всіх членів прибути на ці збори точно на призначений час, де буде вибір уряду на 1953 рік. Коли члени не прийдуть на час, так пів години пізніше збори відбудуться при такім числі членів, котрі будуть присутні. Нових членів радо вітаємо. — С. Семчишин, предс.; Н. Томин, кас.; І. Дикун, фін. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Тов. ім. Д. Вітовського від. 301 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 8. лютого, в залі при церкві св. Володимира, 2238 W. Cortez St., о год. 12:30 в полудне. Проситься всіх членів взяти участь. Одночасно управа повідомляє, що на Загальних Зборах, які відбулися 4. січня б. р. вибрано управу Відділу на 1953 р. в складі: В. Іващук, гол.; С. Мацкевич, заст.; Я. Чернявський, рек. секр.; М. Савчин, фін. секр.; А. Доманчук, опік. хворих. Контрольна Комісія: М. Кришталь, М. Ляхів, М. Осовський. В справі запису нових членів і інш. відділових справах просимо звертатися до рек. секретаря на адресу: Y. Cherniavskyj, 1968 N. Milwaukee, Chicago 47, Ill.

КЛІВЛЕНД, О.. — Місячні збори Тов. „Сокіл", від. 336 відбудуться в неділю, 8. лютого, о год. 1. по полудні, в Укр. Нар. Домі. Проситься членів взяти масову участь у зборах. Рівночасно подається до відома, що на річних зборах вибрано уряд на 1953 рік у такому складі: Г. Степанек, предс.; С. Постолюк, заст.; Г. Кісіль, фін. секр.; Я. Дзядига, рек. секр.; О. Степанек і М. Курах, контр. комісія; М. Лещишин, надз. хворих; Г. Степанек і С. Глоговський, делеґати до Злуч. Орг. Збори відбуватимуться кожної другої неділі в місяці і тоді члени можуть сплачувати свої вкладки. — Уряд.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. „Українська Січ", від. 39 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 8. лютого, о год. 3. по пол., в Укр. Нар. Домі. На цих зборах рішатиметься деякі невирішені справи на загальних зборах дня 11 січня, тому о якнайчисленішу участь всіх членів просить ласкаво нововибрана Управа. Платности приниматься таким самим порядком як в минулому році. — Управа.

ЙОНҐСТАВН, О. — Відділ 140. На річних зборах в січні ухвалено, що кожний член має платити свої вкладки кожного місяця, або наперед. Відділ набудуче не буде платити за членів. Збори відбуваються в другу неділю в місяці, в церковній залі, 526 W. Rayen Ave., зараз по великій Сл. Божій. Уряд на 1953 рік є такий: С. Нановський, предс.; С. Роган, заст.; І. Кравець, секр. і кас.; В. Терлецький заст.; Адреса секр.: John Krawetz, 114 Smithsonian St., 58362, Girard, Ohio.

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. Запорозька Січ, від. 151 на річних зборах вибрано таку управу на 1953 рік: Загута, предс.; Керик, заст.; М. Задойний, секр.; Купчак, кас.; Контр. Комісія: В. Козир, О. Керик. Надзирателі хворих: Савтсайд: М. Страп, Істсайд: П. Чарнець; делеґати до Злуч. Орг.: М. Задойний і А. Керик. Місячні збори відбуваються в кожну другу неділю в місяці по великій Сл. Божій в галі парафіяльній. Проситься довгуючих членів вирівняти свої залеглости.

ПОДЯКА

Щиру подяку складаю всім, хто прийшов менї з моральною та матеріяльною допомогою під час мого великого горя — довгої та тяжкої недуги, як рівнож похорону мого дорогого Мужа бл. п.

МИХАЇЛА МАРУЩАКА,

який упокоївся в Бозі 30. грудня 1952 р.

Дякую Всеч. Отцям о. Волянському і о. Лонкевичеві за відправлення парастасу, панахиди та Сл. Божої. Зокрема пересилаю подяку Всеч. о. Золотому в Канаді за відправлення Сл. Божої в день похорону. Дальше дякую Рідним, Приятелям, Знаймим і Членам та всім тим, що проводжали Покійного на місце вічного спочинку.

Горем прибита **ДРУЖИНА.**

ТАРЗАН, ч. 3,002. Вогонь і сталь.

AS TARZAN AND HIS COMPANIONS RUSHED INTO THE HALL OF SACRIFICE THE HIGH PRIEST LEAPED TOWARD THE LEVER OPERATING THE STONE TRAP BENEATH THE GRILL.

3002

SWIFT AS THOUGHT, TARZAN SWUNG THE GREAT SWORD IN A POWERUL FORWARD SWEEP AND LET GO.

Коли Тарзан і його компаньйони рушили до залі жертви, верховний жрець скочив до підойми, що зрушувала кам'яну пастку нижче рашперу.

„На всіх святих!", закричав О'Рорке. „Вони поклали Бетті на той рашпер! Коли верховний жрець діткнеться підойми...!"

З швидкістю думки Тарзан розмахнувся важким мечем в могутньому меті вперед і пустив його.